

Gondolatok az emberi gazdaság Ökoszisztéma elvek szerinti (innovatív) szervezésének általános és konkrét kérdéseiről

- A) Az emberi gazdaság (innovatív) szervezésének Ökoszisztéma szerinti elvei. (Günter Pauli megnevezésével: Kék Gazdaság)**
- B) Részletes példa Kék Gazdaság (ökoszisztémát utánzó emberi gazdaság) bemutatására**
- C) A TeGaVill kft. eddigi, mezőgazdasági termény „feldolgozó” gépeinek (energetikai irányú) kutatás-fejlesztési tevékenységének bemutatása**

A	Az emberi gazdaság (innovatív) szervezésének Ökoszisztéma szerinti elvei.
	Ökoszisztéma: az <i>élettelen környezet</i> : talaj, víz, levegő; az <i>élővilág</i> : szárazföldön, vízben növények, állatok, mikroorganizmusok; és a <i>klíma</i> (hőmérséklet és változása, légmozgás, vízmozgás,..) együttese
1.	Fenntarthatóság , azaz a rendszereinket úgy tervezzük meg, ahogy az ökoszisztéma működik és fejlődik. Azt használja, ami helyben elérhető. Egyre hatékonyabbak a folyamatai (pl. energia hatékonyság növelése). (Kísérleti bizonyíték: Az ökoszisztéma év százmilliók óta „működik”).
2.	Önszabályozó körfolyamatokon keresztül áramoltatja az ökoszisztéma az energiát és a tápanyagot az egységei között, amelynek „külső energiaforrása a Nap, a felesleges energia leadás, pedig az éjszakai oldalon történő kisugárzás”
3.	„A Földi ökoszisztéma külső energiaforrása a „Zérus világpiaci” árú Nap energia. Ez akumulálódik a szélenergiában, a vízenergiában és a biomasszában . A „felesleges” energia „éjszaka” kisugárzódik. (A geotermia energetikailag elhanyagolható a napenergiához képest, de „vulkanikusan működve” katasztrófákat okozhat).
4.	Hulladékmentesség. Az ökoszisztémákban egyáltalán nincs hulladék, mivel az egyik folyamat mellékterméke „alapanyag, energiaforrás” egy másik folyamat számára. Semmi nem megy veszendőbe. A teljes rendszer egyik egységének „hulladéka” „táplálék” (nyersanyag, alapanyag, energiaforrás) a másik egység számára.
5.	„Mindenkinek” megvan a maga szerepe az ökoszisztémában a maga szintjén , „teljes foglalkoztatottság” van, és „folyamatos tanulás”.
6.	Az ökoszisztémában folyamatos javítóképesség van. Nincs úgynevezett válság. Ha bekövetkezik egy eddigi működés

	hatékonyságában probléma, a rendszer változtat rajta, hogy hatékonyabbá tegye. Az emberi közösségekben a tudással még gyorsabban tudhatjuk ezt a hatékonyság növelést megvalósítani (természetesen megértéssel, összefogással).
7.	Hatékonyság növelésének tárgyi oldala. A termelő tevékenységben az extenzív és intenzív formák komplex, összehangolt alkalmazása. Esetei: energia hatékonyság növelése, anyagtakarékosság fokozása.
8	Hatékonyság növelésének humán oldala: Minőségi foglalkoztatás növelése. Minden résztvevő embert célszerű érdekeltté tenni a termelésben. Folyamatos képzést, tanulást kell megvalósítani. Új munkahely kialakításánál fontos szempont a helyben rendelkezésre állás.

B	Részletes agroenergetikai, vidékfejlesztési PÉLDA az ökoszisztémát utánzó emberi gazdaság bemutatására.
	Jelenlegi, fosszilis forrásokra alapozódó fogyasztó társadalmunk „beidegződései”
1	Legyen 2000 hektár mezőgazdasági szabadföldi termőterület. Ott kukoricát, búzát, repcét, napraforgót, stb termelnek. Eddig hasznosítjuk a szemterméseket (6, 4, 5, 2 tonna/hektár). A szárrészt (7, 3, 7, 4 tonna/hektár) nagy többségében visszaszántjuk. A visszaszántott növényi anyag égéshője 12-15 GJ/tonna. 5 tonna/hektár száranyaggal (szénhidrogén vegyületek) számolva, hektáronként ennek 60-75 GJ/hektár az energia tartalma.
2	2000 hektár a mezőgazdasági szabadföldi termőterület általában 4000 hektárnyi összterületen van. Ezen 4000 körüli a lakosság létszáma (1 fő/hektár). Magyarországon az átlag energiafogyasztás 100 GJ/fő/év, ezért ~4000 embernek, a jelen komfort biztosításához kell 400 TJ energia. A terület egy ötöde (~800 hektár) fával borított. Így a 2800 hektár növénnyel borított területen, évente 210 TJ növényi anyagban tárolt energia tartalom áll rendelkezésre.
3	Jelenleg a nagy centralizált növényi, állati termékeket előállító rendszerek minden téren a fosszilis energiaforrásokra alapozódnak ezek a technológiák jelentős mennyiségben olyan melléktermékeket „állítunk elő”, amelyeket csak további költségekkel tudunk mentesíteni, megsemmisíteni.
4	Szántóföldön gépekkel, műtrágyákkal, vegyszerekkel megtermeljük a szemtermést. A teljes növényzetben szénhidrogén kötésekben tárolt NAP energia 60-75 GJ/hektár. Ennek száranyagként, melléktermékként háromnegyed része a földeken marad, visszaszánásra kerül.
5	A szántó területeket évente többször erőgépekkel (gázolajfogyasztás) „be kell járni”, szántás, tárcsázás, boronálás, vetés, gyomirtás, betakarítás, termés behordás. Ehhez most fosszilis eredetű gázolajat , vegyszerként kőolajszármazékokat használunk.

6	A szemtermést esetenként szárítani kell (földgáz, PB gáz), máskor sajtolni (villanymotor elektromos energiáját gázturbina állítja elő), majd tárolni. Állatoknak, embernek élelmiszerként szolgálnak. A fele növényi anyag nehezen használható melléktermék (korpa, sajtolás préselvénye)
7	Az állatokat centralizált telepeken jelentős elektromos energiát fogyasztó gépekkel látjuk el. A hígtrágyájuk (jelentős szénhidrogén forrás) „eltakarítása” komoly probléma, mivel a mezőgazdasági területre, távolra, dízelmotoros erőgépekkel kellene kihordani (előtte tároljuk)
8	Az állatok levágása, teljes feldolgozásuk szintén nagy centralizált gyárakban történik (kamionokkal távolra szállítás). Az emberi étkezésre nem használható (veszélyes melléktermékek) szerves anyagok „megsemmisítése” szintén komolyan energiaigényes.
9	A nagy üzlethálózatok sok száz, esetenként ezer kilométerekről szállítják nagymennyiségben az előállítótól a fogyasztó lakóközretébe a termékeket.
1	Életmód energetikai biztosítása az ökoszisztéma („hulladék mentes”) szemléletű gazdaságban
2	A 4000 hektáron (40 km ² , 5x8 km méretű körzet) élő 4000 lakos számára (ennek a létszámnak a kor szerinti eloszlása megfelel az országos eloszlásnak) évente rendelkezésre álló 210 TJ növényi anyagban tárolt energia tartalmából legalább 150 TJ felhasználható energetikai célokra . A korszerű, CHP, sőt CCHP energia előállító, feldolgozó berendezéseknek legalább 65 % éves energetikai hatásfokot tételezhetünk fel. Ezért kb. 100 TJ energia tartalmú energia hordozó, elektromos energia állítható elő, tehát a mostani igények 25 %.
3	Az előzőekhez szükséges „feldolgozó” berendezések: aprító gépek, biogáz üzemek (metán), folyékony üzemanyag előállító üzemek (etanol, butanol,..) , a beszállított növényi anyag energia tartalmának (Energy returned on energy invested = EROEI) legalább a 60 %-a a feldolgozott termékben lesz és csak 30 % fordítódik a feldolgozás energia szükségletére (10 % veszteség). DE továbbhasználható melléktermékeket is előállítunk: hamu, biotrágya, DDGS, préselmények, széndioxid,.. Ekkor a melléktermékek „kiváltanak” eddig kívülről behozott (főleg kőolaj alapú) anyagokat.
4	Ekkor jön be annak lehetősége, hogy (ugyan „rapszodikusán működő”) napenergiából fotocellás, vagy naperőműben „ingyen” nyerhető hő és elektromos energia. Ugyancsak rapszodikusán működő szélenergiából szélerőművek elektromos energiát tudnak előállítani Négyezetméterenként Magyarországon a Nap sugárzás összes energiája 1200 kWh/m ² = 5,0 GJ/m ² . Jelenlegi hőhasznosítás hatásfoka 80 %, az elektromos energia hasznosítás hatásfoka átlagban 10 %. Ha 1 hektár területről szeretnénk „megtermelni” legalább 100 TJ elektromos energiát évente a 4000 hektáros összes területen,

	szükséges 2 millió m ² , azaz 200 hektár. Ez a 4000 hektár összterület 5 %. Más szóval hektáronként 500 m² felületről lehet ezt „előállítani”.
5	Ezen rendszerekkel előállított elektromos energiát olyan technológiákkal KELL párosítani, amelyek kémiai kötésekben (általánosan követve a fotoszintézist = napenergia felhasználásával CO₂ és H₂O szerves vegyületekből szerves vegyületet, szőlőcukrot állít elő). Mi CO₂ és H₂ „energetikai” egyesítésével állíthatunk elő üzemanyagot, metanolt
6	Összegezve: A ökoszisztéma követő gazdaság a mostani fosszilis fogyasztói gazdasághoz hasonlítva a következő előnyökkel jár: (Társadalmi paradigmaváltás kell). - Elő tudja állítani akár azt a mennyiségű energia hordozót, üzemanyagot, fűtőanyagot a Napenergia közvetlen, vagy közvetlen (biomassza formákból származó anyagok felhasználásával, - Ezen túlmenően pedig „melléktermékként” olyan anyagokat is produkál, amelyek kiváltak eddigi fosszilis forrásokból előállított termékeket (még ruhákat és építőanyagokat is) - Mindezekkel nagyon jelentősen tudja ez a rendszer, gazdaság a környezetterhelést csökkenteni - Biztosítani tudja legalább a mostani energia ellátást, biztonságosan, decentralizáltan, mindig meglévő, vagy helyben előállítható anyagokból

C) A TeGaVill kft. eddigi, mezőgazdasági termény „feldolgozó” gépeinek (energetikai irányú) kutatás-fejlesztési tevékenységének bemutatása. Az energetikai irányú **kutatás-fejlesztési tevékenység szervezésében** jelentős szerepet töltöttem be.

	A TeGaVill Kft-nél a tervbe vett fejlesztések közül
1	Eddig megtörtént - növényi melléktermék tüzelőberendezés hőjével működő terményszárító - növényi tüzelőrendszer és annak automatizált feladó rendszere
2	- Folyamatban van - hatékony, sokoldalú növényi száraprító rendszer kifejlesztése - növényi melléktermékből „préselt” tüzelőanyag előállító berendezések és ennek tüzelését végző rendszer kifejlesztése (előszárító, aprító, daráló, brikettáló, pelletáló)

3	- Jövőbeli tervek - növényi melléktermék termofizikai előkészítését végző berendezés kifejlesztése a poligenerációs felhasználás érdekében (gőzrobbantó) - középüzemű, termofil fermentációt („bio”-kazánnal) végző biogázüzem (alapanyag: állati trágya: termékei: biogáz, ebből metánt leválasztva jármű üzemanyag, biotrágya) - középüzemű, lignocellulóz alapanyag feldolgozó bioetanol üzem

dr. Német Béla

Pécs, 2012. december 11.